

Samferdselsdepartementet
For: Sondre Graasvoll
e-post: sondre.graasvoll@sd.dep.no
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Oslo, 18. april 2012

Ansvarlig advokat: Per-Kaare Svendsen
Vår ref: 3996/932/PKS

Samlokalisering - revisjon av regelverket for samlokalisering

Vi viser til brev av 7. februar 2012 hvor Samferdselsdepartementet ber om innspill fra interesserte parter.

Mobile Norway er et selskap som er eiet av Tele2 Norge AS (Tele2) og Network Norway AS (Network Norway). Mobile Norway er i dag innehaver av både en 900 MHz frekvenstillatelse og en 2100 MHz frekvenstillatelse og Mobile Norway bygger det tredje mobilnettet som benyttes av Tele2 og Network Norway. Utbyggingen pågår samtidig som Mobile Norway allerede leverer avanserte mobiltjenester til Tele2 og Network Norway. For å bygge mobilnettet er Mobile Norway avhengig av å kunne inngå avtaler om samlokalisering med flere aktører, hvorav de viktigste er Telenor Norge AS (Telenor), TeliaSonera Norge AS (TeliaSonera) og Norkring AS.

Mobile Norway opplever store utfordringer med å inngå samlokaliseringsavtaler med TeliaSonera og Telenor, men det har vært og er fortsatt utfordringer knyttet til å inngå avtaler om innplassering med andre. Utfordringene medfører store problemer for Mobile Norways planleggingsarbeid og utbygging og har medført forsinkelser allerede. Dersom ikke utfordringene løses raskt vil Mobile Norways videre utbygging bli forsinket.

Mobile Norway er positive til forslaget fra Samferdselsdepartementet om å vurdere endringer i regelverket. Mobile Norway har tidligere foreslått konkrete endringer i samlokaliseringsreguleringen i form av et konkret utkast til en forskrift. På vegne av Mobile Norway oversendes forskriftsutkastet på nytt.

Bilag 1: Forslag til forskrift om samlokalisering

Forslagene til regulering i forskriftsforslaget bygger i stor grad på de eksisterende reglene i den norske ekomloven, men utvider forpliktelsene til å gjelde andre subjekter enn Telenor, som er pålagt samlokaliseringsforpliktelser etter gjeldende regulering¹ i medhold av ekomlovens § 4-4 tredje ledd. Utvidelse av samlokaliseringsforpliktelsene hviler på miljøhensyn og ikke utelukkende på konkurransehensyn og bygger derfor på den eksisterende hjemmelen til å pålegge forpliktelser på aktører uten sterk markedsstilling i ekomlovens § 4-4 annet ledd. Miljøhensyn tilsier at deling av eksisterende mobilmaster og innplassering av antenner på andre bygg og installasjoner er bedre for samfunnet enn at Mobile Norway skal bygge egne master mobilmaster. Mobile Norways erfaring er at det blir vanskeligere å få tillatelse til å oppføre egne master i områder hvor det står eksisterende master. Selv om det finnes alternativer vil innplassering av utstyr på eksisterende

¹ Post- og teletilsynets vedtak om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i markedet for tilgang til og samtaleoriginering i offentlige mobilkommunikasjonsnett (tidligere marked 15), datert 5. august 2010

master og andre installasjoner kunne være det best egnede alternativet for å optimalisere dekning og transmisjon.

Forslaget bygger på flere punkter på reglene i den danske masteloven, men er på mange punkter tilpasset de utfordringene som Mobile Norway opplever i Norge. Noen av reglene i utkastet bygger på reglene i direktiv 2009/140/EF som endrer rammedirektivet, tilgangsdirektivet og autorisasjonsdirektivet som er relevante for samlokalisering. Disse reglene er omtalt i Samferdselsdepartementets Høringsnotat av 23. juni 2010 og i det tilhørende utkast til endring i ekomloven og ekomforskriften.

Innplassering hos NetCom er også viktig for Mobile Norway fordi det i mange områder finnes få andre alternativer til innplassering og i noen områder er NetCom det eneste alternativet til å sette opp egne master. Dette vil øke i omfang dersom Mobile Norway skal bygge et landsdekkende nett.

Nedenfor redegjør vi kort for de vesentligste problemstillingene Mobile Norway møter.

TeliaSonera er ikke pålagt offentligrettslige forpliktelser til samlokalisering og erfaringene med TeliaSonera viser at TeliaSonera ikke besvarer anmodninger om innplassering av utstyr innen rimelig tid. Den sene saksbehandlingen skyldes manglende prioritering hos TeliaSonera, dels ved at TeliaSonera ikke allokterer tilstrekkelige personalressurser og dels at de tilgjengelige ressursene i NetCom prioriterer andre oppgaver (samlokalisering med Telenor og interne oppgaver i TeliaSonera). I brev til PT av 4. januar 2012 fra Simonsen Advokatfirma bekrefter TeliaSoneras advokater dette faktum. Mobile Norway er forundret over at TeliaSonera i nevnte brev skylder på kapasitetsproblemer når Mobile Norway siden høsten 2010 flere ganger har foreslått en rekke tiltak, bl.a. å dekke TeliaSoneras kostnader for økt bemanning. Fortsatt er mer enn 37 % av søknadene ubesvart. Flere av de ubesvarte søknadene ble sendt for mer enn 600 dager siden. Mobile Norways oppfatning er derfor at regulering er nødvendig for å sikre at det blir mulig å samlokalisere med TeliaSonera.

I tillegg til miljøhensyn er reguleringen av Telenor begrunnet i konkurransehensyn. Selv om Telenor er pålagt samlokaliseringsforpliktelser etter gjeldende regulering opplever Mobile Norway store utfordringer med å inngå samlokaliseringsavtaler med Telenor i det omfang Mobile Norway har behov for. Totalt har Mobile Norway anmodet om samlokalisering i [u.off] [redacted] installasjoner eiet av Telenor. Telenor har avslått [u.off] [redacted] anmodninger. [u.off] [redacted] av henvendelsene var fortsatt ubesvart i begynnelsen av mars 2012. Mobile Norway ser så alvorlig på Telenors praksis at Mobile Norway i november 2011 ba Post- og teletilsynet om å gripe inn og pålegge Telenor å gjøre nødvendige tilpasninger i eksisterende infrastruktur dersom det ikke er plass samt å presisere Telenors forpliktelser nærmere. Vi viser her til Mobile Norways klage til Post- og teletilsynet den 1. november 2011 og etterfølgende korrespondanse i klagesaken.

Mobile Norway står til disposisjon for Samferdselsdepartementet og Post- og teletilsynet i det videre arbeidet med å vurdere revisjon av regelverket for samlokalisering og dersom det er behov for ytterligere informasjon eller kommentarer kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen
Legalteam advokatfirma DA

Per-Kaare Svendsen
advokat

E-post: pks@legalteam.no
Mobil: +47 915 542 45

Utkast til Forskrift om [samlokalisering](#) – 23.12.2011

DATO: FOR-2012-XX-XX-XXX

DEPARTEMENT: SD (Samferdselsdepartementet)

AVD/DIR: Luft-, post- og teleavd.

GJELDER FOR: Norge

TITTEL: Forskrift om [samlokalisering](#) og annen felles utnyttelse av [infrastruktur](#) for elektronisk kommunikasjon

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet [dato] 2012 med hjemmel i lov av 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 4-4 og § 12-3

HJEMMEL: LOV-2003-07-04-83-§1-4, LOV-2003-07-04-83-§4-4, LOV-2003-07-04-83-§12-3, LOV-1959-10-23-3-§25 , LOV-1959-10-23-3-§5

SYS-KODE: BG18 Telekommunikasjon. Post, D02 Andre lover med bestemmelse om fengselsstraff, C02 Ekspropriasjon og skjønn

NÆRINGSKODE: 7202 Telekommunikasjoner, 9129 Statsadministrasjon ellers,
*

KUNNGJORT: 2009-04-07 kl. 13.10

KORTTITTEL: [Samlokalisering](#)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 Formål

Forskriftens formål er å legge til rette for [samlokalisering](#) i [offentlig elektronisk kommunikasjonsnett](#) og [tilhørende fasiliteter](#) og i [infrastruktur](#) som egner seg for plassering av utstyr til bruk i offentlig elektronisk mobilkommunikasjonsnett.

[Samlokalisering](#) anses som viktig for å fremme investering i ny [infrastruktur](#), innovasjon og bærekraftig konkurranse. Det er derfor hensiktsmessig å styrke adgangen til å pålegge [samlokalisering](#) i vid forstand. Felles utnyttelse av eksisterende [infrastruktur](#) og [tilhørende fasiliteter](#) som andre tilbydere av elektronisk kommunikasjon har oppført og annen [infrastruktur](#) som egner seg for å føre opp mobilkommunikasjonsutstyr vil være gunstig ut fra samfunnsmessige hensyn fordi det bidrar til effektiv ressursutnyttelse, og ivaretar hensyn til helse, miljø og sikkerhet på best mulig måte ved at duplisering av [infrastruktur](#) begrenses.

§ 1-2 Virkeområde

Forskriftens saklige virkeområde er [samlokalisering](#) og forskriften pålegger [eiere](#) en plikt til å gi tilgang til [samlokalisering](#) på nærmere vilkår.

§ 1-3 Definisjoner

I denne forskriften menes med

Eier: juridisk person (person eller selskap) som [eier](#) elektronisk kommunikasjonsnett og tilhørende fasiliteter og/eller annen [infrastruktur](#).

Infrastruktur: bygninger, master, antenner, antennesystemer, føringsveier, rør, andre installasjoner eller konstruksjoner som benyttes eller kan benyttes til plassering av kommunikasjonsutstyr

Mobiloperatør: Innehaver av frekvenstillatelser tildelt av myndigheten i henhold til lov om elektronisk kommunikasjon kapittel 6 som eier [radiokommunikasjonsnett](#). [M1]

Rettighetshaver: juridisk person som har rettigheter til master, bygninger og andre høye konstruksjoner gjennom leieavtale, servitutt eller lignende rettighet.

Samlokalisering: felles bruk av [infrastruktur](#) og [tilhørende fasiliteter](#) som nyttes eller vil bli nyttet til plassering av utstyr for elektronisk kommunikasjon. [M2]

Tilhørende fasilitet: [tilhørende tjeneste](#) og annen innretning eller element i tilknytning til et elektronisk kommunikasjonsnett og/eller en elektronisk kommunikasjonstjeneste, som muliggjør eller støtter tilbud av tjenester via slikt nett og/eller tjeneste som har potensial til å gjøre det. [M2]

Tilhørende tjeneste:¹ tjeneste i tilknytning til [elektronisk kommunikasjonsnett](#) og/eller [elektronisk kommunikasjonstjeneste](#), som muliggjør og/eller støtter tilbud av tjenester via slikt nett og/eller tjeneste eller har potensial til å gjøre det.

Radiokommunikasjonsutstyr: utstyr som benyttes sammen med frekvenser som krever individuelle tillatelse tildelt av myndigheten i henhold til lov om elektronisk kommunikasjon kapittel 6 samt tilhørende utstyr og elektronisk kommunikasjonstjeneste.

Kapittel 2 Plikter for [eiere](#) av [infrastruktur](#)

§ 2-1 Plikt til [samlokalisering](#)

[Eiere](#) og [rettighetshavere](#) plikter å imøtekomme rimelige anmodninger om [samlokalisering](#) fra en eier av offentlig elektronisk kommunikasjonsnett. [M3]

Anmodning om [samlokalisering](#) skal anses rimelig når hensynet til effektiv ressursutnyttelse, hensynet til helse, miljø, sikkerhet eller andre samfunnsmessige hensyn tilsier at duplisering av [infrastruktur](#) unngås. Dette gjelder uavhengig av om [eier](#) eller [rettighetshaver](#) kan anses å ha en sterk markedsstilling eller ikke.

Anmodninger fra [mobiloperatør](#) vil alltid være å anse som rimelige dersom anmodningen gjelder innplassering av utstyr i eksisterende [infrastruktur](#) for å unngå duplisering av [infrastruktur](#) som er synlige i miljøet. [M1]

Plikten etter første ledd omfatter [samlokalisering](#) av [radiokommunikasjonsutstyr](#) for mobiloperatører på infrastruktur som er fremtredende i miljøet uavhengig om det tidligere er benyttet til radiokommunikasjonsutstyr.

¹ Definisjonen av tilhørende tjeneste er identisk med Lovforslagets § 1-5 nr. 7

Plikten etter første ledd omfatter samlokalisering av utstyr som brukes i tilknytning til bruk av det faste aksessnett og gjelder for eier eller rettighetshaver som er pålagt særskilte forpliktelser i medhold av ekomloven § 4-4 fjerde ledd.[M4]

Anmodninger etter første og annet ledd kan også omfatte inngåelse av nye avtaler om [samlokalisering](#) eller endring av allerede inngåtte avtaler før denne forskriftens ikrafttredelsesdato.

[Samlokalisering](#) skal også tilbys der det ikke er eksisterende plass og [eier](#) eller [rettighetshaver](#) plikter å endre eller skifte ut [infrastruktur](#) for å tilrettelegge for [samlokalisering](#) i samsvar med § 2-3. Denne plikten gjelder ikke dersom det finnes objektive saklige grunner for å ikke utvide kapasiteten,. [M6]

§ 2-2 Unntak fra plikt til [samlokalisering](#)

Plikten til [samlokalisering](#) gjelder ikke dersom det er absolutte tekniske hindringer for deling eller innplassering av [radiokommunikasjonsutstyr](#). Som tekniske hindringer anses:

1. At deling er ikke mulig fordi innplassering av nytt [radiokommunikasjonsutstyr](#) vil medføre interferens eller annen alvorlig forstyrrelse på eksisterende [radiokommunikasjonsutstyr](#) og/eller andre tekniske innretninger. Dersom det allerede er installert [radiokommunikasjonsutstyr](#) vil det normalt ikke foreligge tekniske hindringer.
2. At utvidelse eller utskifting av [infrastruktur](#) krever at [eier](#) eller andre tredjeparter som har eksisterende [radiokommunikasjonsutstyr](#) må stenge ned driften av offentlige elektroniske kommunikasjonstjenester eller kringkastingstjenester for å imøtekomme anmodningen og gjennomføre [samlokalisering](#). Avbrudd kortere enn to timer i forbindelse med utvidelse eller erstatning gir ikke grunnlag for å nekte å imøtekomme en anmodning, med mindre mast brukes til nødkommunikasjon, eller for radio eller fjernsyn, der selv korte avbrudd bør unngås.
3. Spesielle krav til sikkerhet som er pålagt i samsvar med andre lover eller forskrifter fastsatt av offentlige myndigheter som gjør at tilgang til eller bruk av bygninger og tilhørende [infrastruktur](#) må begrenses.

Dersom det er fastsatt særskilte sikkerhetskrav, vil [samlokalisering](#) være underlagt de vilkår og begrensninger som følger av annen lovgivning.

§ 2-3 Endring av eksisterende [infrastruktur](#)

Dersom det ikke er ledig kapasitet for anmodet [samlokalisering](#), har [eieren](#) eller [rettighetshaveren](#) plikt til å vurdere hvordan det kan frigjøres tilstrekkelig kapasitet. Vurderingen skal skje i samarbeid med anmoder. Anmoder har krav på å få innsyn i relevante tekniske beregninger og øvrige tekniske forhold.

Anmoder kan kreve at [eier](#) eller [rettighetshaver](#):

1. Endrer på bygningstekniske forhold for å forsterke eksisterende [infrastruktur](#) for å unngå skade eller oppfylle tekniske krav.
2. Bytter ut eget utstyr eller utstyr som annen leietager har slik at det blir ledig plass. Dette omfatter plikt til å endre antennekonfigurasjon eller bytte til antenner som kan benytte flere frekvensbånd (multibåndsantenner) dersom andre tiltak ikke er mulige eller økonomisk forsvarlige.

3. Etablerer spir eller lignende forlengere av eksisterende [infrastruktur](#) for innplassering av utstyr
4. Utvider bygninger eller kabinetter for å legge til rette for utstyr, elektriske skap m.m. herunder tillater plassering av eksterne skap, hytter eller lignende på eiendommen.

§ 2-4 Plassering

Anmoder har krav på likeverdig plassering på eiendommen eller [infrastruktur](#) som [eier](#)en eller andre [rettighetshaver](#)e gir seg selv for eget utstyr. Dersom det gjennomføres endringer i samsvar med § 2-3 skal anmoder tilbys plassering der det blir ledig plass.

§ 2-5 Forholdet til reguleringslovgivning[M9]

Dersom innplassering av nytt [radiokommunikasjonsutstyr](#) krever ny tillatelse fra plan – og bygningsmyndighetene, plikter [eier](#) å informere anmoder om behovet for ny tillatelse.

[Eier](#) eller [rettighetshaver](#) plikter å søke om utvidelse av eksisterende tillatelser fra plan- og bygningsmyndigheter. Anmoder kan også søke om tillatelse som tiltakshaver dersom [eier](#) eller [rettighetshaver](#) ikke medvirker.

Med mindre det er tungveiende mothensyn skal Plan- og bygningsmyndigheter normalt innvilge søknad om endring av eksisterende infrastruktur dersom det tidligere er gitt tillatelser eller innvilge søknad til oppføring av nye [infrastruktur](#) dersom [eier](#) eller [rettighetshaver](#) ikke har plikt til å tilby samlokalisering etter § 2-2. [M10]

Tillatelse til oppføring av nye master som erstatning for eksisterende master kan forutsette at eksisterende master rives innen en frist på 6 måneder.

§ 2-6 Varslingsplikt

[Eier](#) av eiendom hvor det er oppført [infrastruktur](#) som nyttes til elektronisk kommunikasjon er pålagt å varsle [rettighetshaver](#) og andre leietakere om plikt til å gi samlokalisering samt konkrete anmodninger om [samlokalisering](#). Det samme gjelder for henvendelser fra plan- og bygningsmyndighet om reguleringsplaner og behandling av saker knyttet til [samlokalisering](#).

[Eier](#) eller [rettighetshaver](#) plikter å varsle anmoder om andre anmodninger om samlokalisering i samme infrastruktur.

§ 2-7 Avslag på anmodning om [samlokalisering](#)

Dersom [eier](#)en eller [rettighetshaver](#)en avslår anmodning om [samlokalisering](#) skal det gis skriftlig svar til anmoder innen 14 dager.

Avslaget skal begrunnes og i begrunnelsen skal det fremgå hvilke alternativer som er vurdert og hvilke tiltak som er gjennomført, jf §§ 2-1 til 2-3 og det skal vedlegges tilstrekkelig dokumentasjon som understøtter begrunnelsen.

§ 2-8 Begrensninger i [rettighetshaver](#)s rett til å fremleie

Dersom [rettighetshaver](#) ikke har nødvendig disposisjonsrett fra [eier](#) av bygning eller [tilhørende fasilitet](#) til å inngå avtale om [samlokalisering](#) som omfatter bruk av [eier](#)s bygning eller tilhørende eiendom plikter [rettighetshaver](#) å forespørre [eier](#) om nødvendig disposisjonsrett. [Eier](#) plikter å besvare henvendelse uten ugrunnet opphold.

Dersom [rettighetshaver](#) ikke medvirker til forespørsel uten ugrunnet opphold eller [eier](#) ikke imøtekommer [rettighetshaver](#)s forespørsel kan anmoder kreve avtale om nødvendig rettighet som muliggjør [samlokalisering](#) direkte til [eier](#) og [eier](#) plikter å gi anmoder tilsvarende disposisjonsrett som [rettighetshaver](#) mot en forholdsmessig økning av eksisterende leiesum. [M9]

Bestemmelsen i § 2-2 gjelder tilsvarende for [eier](#).

§ 2-9 Adkomstrett

Samlokaliserende part har rett til adkomst til områder hvor eget utstyr er plassert.

Kapittel 3 Vederlag for [samlokalisering](#) og andre vilkår

§ 3-1 Leie

Dersom anmoder og [eier/rettighetshaver](#) inngår avtale om [samlokalisering](#) skal anmoderen betale et rimelig vederlag til [eier](#) eller [rettighetshaver](#).

Dersom partene ikke blir enige om vederlag kan en av partene be myndigheten om å fastsette kompensasjonen.

Vederlaget kan kreves justert i hele leieperioden fra 1. januar hvert år i henhold til konsumprisindeksen.

§ 3-2 Etableringskostnader og anleggsbidrag

Dersom [samlokalisering](#) forutsetter gjennomføring av endringstiltak skal anmoder dekke en forholdsmessig andel av nødvendige kostnader til [eier](#) eller [rettighetshaver](#). Kostnadene skal dokumenteres.

Det skal gjøres fradrag for den nytte [eier](#) eller [rettighetshaver](#) selv har som følge av endringene.

§ 3-3 Fordeling av kostnader og overføring av eiendomsrett

[Samlokalisering](#) skal tilbys til kostnadsorienterte priser.

Dersom det er nødvendig å gjennomføre endringer i samsvar med § 2-3 skal anmoder betale en forholdsmessig del av kostnadene forbundet med endringene. Det skal gjøres fradrag for etableringskostnader og anleggsbidrag.

Dersom [eier](#)en eller [rettighetshaver](#)en krever at anmoder betaler for å oppføre en ny [infrastruktur](#) til erstatning for en eksisterende [infrastruktur](#) skal anmoder overta eiendomsretten til den eksisterende [infrastruktur](#)en uten vederlag. [Eier](#)en eller [rettighetshaver](#)en skal i så fall be anmoder om å gjennomføre etableringen av den nye [infrastruktur](#)en. [Eier](#)en eller [rettighetshaver](#)en har rett til å kreve en vederlagsfri [leierett](#) i den gjenværende del av frekvenstillatelsens varighet og har rett til å forlenge [leierett](#)en mot betaling av leie for perioden etter frekvenstillatelsens varighet. [Leierett](#)en gjelde kun for de posisjoner som [eier](#)en benytter på tidspunktet for anmodningen.

Dersom [eier](#)en eller [rettighetshaver](#)en har behov for fremtidig plass til [radiokommunikasjonsutstyr](#) plikter anmoder å legge til rette for innplassering av slikt utstyr på reserverte posisjoner. Anmoderens plikt gjelder ikke dersom [eier](#) kan endre antenneutstyr slik at multifrekvensantennene kan benyttes. Partene kan avtale andre løsninger.

Utførelse av drift og vedlikehold av [infrastrukturer](#) gjøres av [eieren](#) eller [rettighetshaveren](#), med mindre annet er avtalt mellom partene.

Tilgang til bruk av tredjeparts eiendom for [samlokalisering](#) av eiendom eller [infrastruktur](#) må gjøres gjennom avtale.

§ 3-4 Erstatning

[Eier](#)en eller [rettighetshaveren](#) av [infrastrukturen](#) eller eiendommen kan kreve full erstatning for alle dokumenterbare kostnader forbundet med anmodning om [samlokalisering](#) i den grad kostnadene anses som rimelige og adekvate.

Dersom [eier](#) eller [rettighetshaver](#) utnytter bygningene eller tilhørende [infrastruktur](#) i egen mobilvirksomhet gjelder erstatningsplikten bare i den utstrekning [eieren](#) eller [rettighetshaveren](#) kan dokumentere at egen virksomhet med tilsvarende kostnader eller at [eier](#) eller [rettighetshaver](#) krever tilsvarende kostnader fra tredjepart som har inngått avtale om [samlokalisering](#).

Erstatningen kan kreves fra den som anmoder om felles bruk i kraft av § 2-1 eller § 2-3.

Myndighetene kan fastsette faste erstatningsbeløp for behandling av anmodninger.

§ 3-5 Avtaleperiode

Levetid. Underliggende leieperiode mellom [eier](#) og [rettighetshaver](#).

§ 3-6 Offentliggjøring og standardvilkår for [samlokalisering](#)[M10]

[Eier](#) eller [rettighetshaver](#) som disponerer infrastruktur som egner seg til innplassering av utstyr for [mobiloperatører](#) eller utstyr i forbindelse med tilgang etter ekomforskriftens § 2-5 skal offentliggjøre standardtilbud som skal omfatte:

1. informasjon om lokalisering av områder hvor [samlokalisering](#) kan tilbys
2. informasjon om hvilken form for [samlokalisering](#) som tilbys som standardtilbud; herunder hvilken [infrastruktur](#) som det tilbys [samlokalisering](#) i, fysisk [samlokalisering](#), [samlokalisering](#) i nærliggende bygg eller virtuell [samlokalisering](#)
3. prosedyrer for ordre og effektivering
4. informasjon om bruksrestriksjoner og eventuelle restriksjoner på utstyr som kan samlokaliseres
5. sikringsrutiner
6. adgangskontrollrutiner for representanter fra konkurrerende tilbydere
7. sikkerhetsstandarder
8. retningslinjer for fordeling og prioritering av plass, dersom plass er begrenset gode
9. dersom det er anmodet om [samlokalisering](#), betingelser for avtalepartens rett til å besiktige lokaler.
10. leveringsvilkår for [samlokalisering](#) som minimum omfatter

- a) svartider for anmodninger om [samlokalisering](#)
- b) leveringstider for montasjeunderlag og klargjøring av installasjon
- c) kompensasjon ved avvik fra avtalt leveringstid
- d) servicenivå
- e) feilbehandlingsrutiner
- f) prosedyrer for reetablering av avtalt service
- g) kvalitetsparametrer
- h) avtaleperiode
- i) standard kontraktsvilkår
- j) priser for hver tjeneste, funksjon, [infrastruktur](#) og øvrige forhold som omfattes av tilbudet.

Myndighetene kan treffe vedtak om andre tilbyderes plikt til å offentliggjøre informasjon eller å oppgi slik informasjon på forespørsel fra anmoder.

Opplysninger etter nr. 1 kan begrenses til de parter som anmoder om [samlokalisering](#) av hensyn til den offentlige sikkerhet.

Med mindre det skyldes forhold utenfor eiers eller rettighetshavers kontroll skal anmodninger besvares uten ugrunnet opphold og senest innen 14 dager fra skriftlig anmodning er mottatt, jf. § 2-7.

Kapittel 4 Avgjørelse av tvister om [samlokalisering](#)

§ 4-1 Tvister

Dersom [eier](#) eller [rettighetshaver](#) og anmodende tilbyder ikke blir enige om fordeling av kostnader ved endringer eller leiepriser etter § 2-2 kan partene bringe spørsmål inn for avgjørelse hos myndigheten i samsvar med ekomloven § 10-2 eller § 10-3.

§ 4-2 Fastsettelse av leiepriser i avtaler med [eier](#)

Myndigheten kan fastsette leiepriser i avtaler med [eier](#) dersom anmoder eller [rettighetshaver](#) ikke kommer til enighet etter forhandlinger.

Kapittel 5 Andre bestemmelser

§ 5-1 Ikrafttredelse mv.

Forskriften trer i kraft xx. xx 2012.

Samtidig oppheves § 2-6 i forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste av 16. juni 2004-02-16 nr 401. [M10]

[Ikke identifisert behov for oppheving eller endring av andre eksisterende bestemmelser]

§ 5-2 Overgangsbestemmelser

[Ikke identifisert behov for overgangsbestemmelser]

Kommentarer til enkelte av bestemmelsene

- [M1] Definisjonen av mobiloperatør benyttes for å presisere at enkelte av de generelle bestemmelsene får anvendelse på mobiloperatører i de angitte tilfellene. For eksempel foreslås det at anmodninger om innplassering etter § 2-1 tredje ledd alltid anses som rimelige. I § Dette samsvarer med tilgangsplikten som kan vedtas med hjemmel i ekomloven § 4-4 annet ledd.
- [M2] Definisjonen av tilhørende fasilitet er basert på Samferdselsdepartementets lovforslag av 23.6.2010. ("Lovforslaget") § 1-5 nr. 17 men inneholder ikke begrepet infrastruktur siden dette begrepet er definert separat. Det anses ikke nødvendig å inkludere "fysisk [infrastruktur](#)" i definisjonen av tilhørende fasilitet nå infrastruktur er inntatt som en egen definisjon siden begrepet infrastruktur inngår i begrepet samlokalisering.
- [M3] Begrepet eier av offentlig elektronisk kommunikasjonsnett (OEK) er benyttet for å reflektere at det er den som eier nettet som normalt vil anmode om innplassering. Det kan alternativt være naturlig å benytte tilbyder, selv om tilbydere etter lovens definisjon vil utgjøre en større krets enn eier av OEK.
- [M4] Bestemmelsen i § 2-1 femte ledd er ment å gjøre forskriften anvendelig for samlokalisering i tilknytning til tilgang til det faste aksessnettet jf ekomloven § 4-4 fjerde ledd.
- [M5] Bestemmelsen i § 2-1 femte ledd er basert på mastelovens bestemmelser men har ikke noe konkret angivelse av høyde på bygningene. Det som er avgjørende er ikke den absolutte høyden men at bygningene har fri sikt fordi de står høyere enn andre bygg, konstruksjoner og terreng
- [M6] Bestemmelsen i § 2-1 syvende ledd er hovedbestemmelse som angir interesseavveiningen i forhold til hvilke endringer eier plikter å gjennomføre. "endringer" vil omfatte både utvidelse, forsterkning og ombygging av eksisterende infrastruktur. Dersom det finnes objektive grunner til å motsette seg endringer vil eieren kunne motsette seg en kapasitetsutvidelse. Dette forutsetter også at eieren påføres en ulempe ved endringstiltakene som vesentlig overstiger fordelene med samlokalisering. Fordelene med samlokalisering er knyttet til hensyn til miljø, effektiv ressursutnyttelse, konkurransehensyn og andre samfunnshensyn. Det skal derfor normalt sett veldig mye til for at en eier skal kunne motsette seg utvidelse av eksisterende kapasitet. Ulempen som eier påføres vil normalt sett kompenseres gjennom kostnadsdekning og vederlag for fremtidig leie og er derfor normalt ikke relevant.
- [M7] Se mastelovens § 4 nr. 2 " At utbygning eller udskiftning af den pågældende mast kræver, at den eller de hidtidige brugere af masten skal nedlukke driften af offentligt tilgængelige teletjenester eller radio- eller tv-udsendelsesvirksomhed for at imødekomme anmodningen. Behov for en afbrydelse af maksimalt 2 timers varighed i forbindelse med udbygning eller udskiftning kan dog ikke begrunde afvisning af anmodninger om fælles udnyttelse, medmindre masten anvendes til nød- og sikkerhedstjenester eller til radio- eller tv-virksomhed, hvor selv kortvarige afbrydelser skal undgås."
- [M8] Forsterkning er normalt nødvendig for å sikre at master og lignende har forsvarlig laststyrke.
- [M9] Bestemmelsen i § 2-5 : Bestemmelsene i §§ § 2-1 til § 2-3 forutsetter at den eksisterende tillatelsen fra plan- og bygningsmyndigheter dekker den relevante [infrastruktur](#) og eventuelle nødvendige utvidelser av [infrastruktur](#) for [radiokommunikasjonsutstyr](#). Dersom dette ikke er tilfelle vil reglene i § 2-5

innebære at eier plikter å søke, eventuelt at anmoder kan søke som tiltakshaver på eier infrastruktur for å forhindre trenering.

[M10] Bestemmelsen i § 2-5 tredje ledd er ikke ment å binde plan og bygningsmyndigheter men er ment å gi en føring. Det bør vurderes om det er hjemmel for å gi strengere og mer bindende regler.

[M11] Bestemmelsen i § 2-8 annet ledd reiser problemstilling knyttet til hjemmelsgrunnlaget for å gi forskriftsregler som samsvarer med ekspropriasjonsvedtaket etter ekomlovens § 12-3. Det må vurderes nærmere ift om det er hjemmel for en slik forskriftsregel (jf § 13-2 femte ledd) eller om i lovens regler må benyttes. For å sikre samsvar mellom forskrift og ekspropriasjonsregelen kan det inntas en setning om at [eier kan](#) kreve at anmodningen behandles som ekspropriasjon i samsvar med ekomlovens § 13-2:

[M12] Bestemmelsen i § 3-6 erstatter gjeldende bestemmelsen i ekomlovens § 2-6 men har i tillegg særlige regler som er tilpasset samlokalisering i mobilnett.